

Natuurtoets

Zuidrand Goirle - Ontwikkeling Van Puijenbroek

Toetsing aan natuurwetgeving

projectnummer 407072.01
definitief revisie 02
27 november 2017

Natuurtoets

Zuidrand Goirle - Ontwikkeling Van Puijenbroek

Toetsing aan natuurwetgeving

projectnummer 407072.01
definitief revisie 02
27 november 2017

Auteurs

SCHJ van Eijk
LC Smitskamp

Opdrachtgever

VP Grondexploitatie
Bergstraat 28
5051 HC Goirle

Colofon

Projectgroep bestaande uit

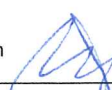
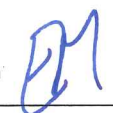
SCHJ van Eijk
LC Smitskamp

Tekstbijdragen

SCHJ van Eijk

Fotografie

SCHJ van Eijk
LC Smitskamp

datum vrijgave	beschrijving revisie 02	goedkeuring	vrijgave
29-11-2017	definitief, actualisatie ivm nieuwe wetgeving	M. Scholten	W.A. Matla

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Zuidrand Goirle	1
1.2	Visie Zuidrand Goirle	2
1.3	Naar nieuwe stedenbouwkundige en planologische kaders	2
1.4	Deellocatie Van Puijenbroek	3
1.4.1	Begrenzing onderzoeksgebied	3
1.4.2	Projectvoornemen	3
1.5	Doel en onderzoeksvragen Natuurtoets	4
1.5.1	Relatie tot bestemmingsplan	4
1.5.2	Doel en onderzoeksvragen	4
1.6	Leeswijzer	4
2	Wettelijk kader natuurbescherming	6
2.1	Algemeen	6
2.2	Soortbescherming	6
2.3	Gebiedsbescherming	7
2.3.1	Natura 2000	7
2.3.2	Natuurnetwerk Nederland	7
2.4	Procedure	7
3	Methodiek	8
3.1	Algemeen	8
3.2	Algemeen	8
3.3	Bureauonderzoek	8
3.4	Terreinbezoek	9
3.5	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	9
4	Resultaten gebiedsonderzoek	10
4.1	Beschermde soorten	10
4.1.1	Resultaten bureauonderzoek	10
4.1.2	Veldbezoek - ecologische bevindingen	11
4.1.3	Samenvatting beschermde soorten	16
4.2	Beschermde gebieden	17
5	Toetsing	20
5.1	Effecten beschermde soorten	20
5.1.1	Vogels	20
5.1.2	Zoogdieren	21
5.1.3	Amfibieën – vinpootsalamander	24
5.1.4	Libellen - bosbeekjuffer	24
5.1.5	Gevolgen voor het Bestemmingsplan	25
5.2	Effecten op beschermde gebieden	27

5.2.1	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	27
5.2.2	Effecten op Natura 2000-gebieden	27

6	Conclusies	29

6.1	Conclusies en vervolg soortenbescherming	29
6.1.1	Conclusies	29
6.1.2	Vervolgstappen	29
6.2	Conclusies gebiedsbescherming	30

7	Bronnen	31

Bijlagen

Bijlage I Wettelijk kader

1 Inleiding

In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets voor de locatie Van Puijenbroek beschreven. In dit hoofdstuk wordt de overkoepelende ontwikkeling de Zuidrand Goirle toegelicht, wordt de deellocatie nader gespecificeerd en worden het doel en de onderzoeksvragen beschreven.

1.1 Zuidrand Goirle

Ten zuiden van de dorpskern van Goirle zijn sinds jaar en dag twee grote fabrieksterreinen aanwezig, te weten het terrein van de firma Van Besouw, waar vloerbedekking werd geproduceerd en het terrein van Van Puijenbroek, waar textiel werd geproduceerd. De werkzaamheden van de firma Van Besouw zijn enige tijd geleden gestaakt. Op het terrein van Van Puijenbroek vinden nog opslag en distributie plaats, maar ook dit wordt in de toekomst verder teruggebracht. De eigenaren van de terreinen, Woonstichting Leystromen en de Nederlandse Bouw Unie (eigenaars van het Van Besouw-terrein) en VP Exploitatie (eigenaar van het Van Puijenbroek-terrein) willen de terreinen herontwikkelen tot woningbouwlocaties.

Naast de genoemde partijen participeert ook Thebe (eigenaar van het tussen beide fabrieksterreinen gelegen verpleegtehuis) in de herontwikkelingsplannen. Op het terrein van Thebe is een ontwikkeling met zorgwoningen voorzien. Het totale plangebied heeft de titel 'Zuidrand Goirle'. Naast de bovengenoemde 'rode ontwikkelingen' vormt de herinrichting van de 'groenblauwe zone' ten zuiden van de terreinen van Van Puijenbroek en Thebe tevens een onderdeel van de Zuidrand. Het terrein ten zuiden van Van Besouw is in het verleden al natuurlijk heringericht. In deze groenblauwe zone bevindt zich de Leij. Onderdeel van de plannen is een (gedeeltelijke) herinrichting van deze zone. Het doel is om zowel de rode als groen/blauwe ontwikkelingen goed op elkaar af te stemmen en zo tot een integrale gebiedsontwikkeling te komen. Dit vormt een gedeelde verantwoordelijkheid.

In Figuur 1.1 is de ligging van de ontwikkeling ten opzichte van de dorpskern aangegeven en zijn de deellocaties binnen de Zuidrand Goirle met het indicatief woningbouwprogramma opgenomen. De deellocatie Van Puijenbroek waarvoor deze Natuurtoets is opgesteld, is met een rode kader aangegeven.

Figuur 1.1. Deellocaties binnen de Zuidrand Goirle (Kuiper Compagnons), Van Puijenbroek is met rood omkaderd.

1.2 Visie Zuidrand Goirle

In 2015 heeft Kuiper Compagnons in opdracht van de genoemde eigenaren een integrale visie opgesteld voor het totale plangebied, de 'Visie Zuidrand Goirle'. In deze visie is niet alleen aandacht besteed aan de herontwikkeling van de locaties tot woningbouw, maar ook aan integrale vraagstukken als de invulling van groen en water, de inrichting van de openbare ruimte, en de omgang met het industrieel erfgoed in het gehele plangebied. De visie is op 15 december 2015 vastgesteld door de gemeenteraad van Goirle. Bij de totstandkoming van de visie werkten de initiatiefnemers samen met de gemeente Goirle. Ook het Brabants Landschap, de provincie Noord-Brabant en waterschap De Dommel hebben een bijdrage geleverd aan de visie.

Figuur 1.2. Impressie Visie Zuidrand Goirle (Kuiper Compagnons), Van Puijenbroek is met rood omkaderd.

1.3 Naar nieuwe stedenbouwkundige en planologische kaders

Op basis van de visie werken de grondeigenaren/initiatiefnemers los van elkaar, maar wel met oog voor elkaar aan het opstellen van stedenbouwkundige plannen en bestemmingsplannen voor de plangebieden. Ondanks het feit dat de ontwikkelende partijen los van elkaar verder gaan met de planvorming ligt er een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de integrale uitwerking van een aantal zaken binnen de verschillende ontwikkelingen (o.a. biodiversiteit en cultuurhistorie) en voor de integrale uitwerking van de groen blauwe zone welke achter de drie te ontwikkelen locaties ligt.

In het kader van de op te stellen bestemmingsplannen dienen diverse haalbaarheidsonderzoeken te worden uitgevoerd. Aangezien de stedenbouwkundige plannen voor de locaties nog niet bekend

zijn, vormt de vastgestelde visie het uitgangspunt voor de onderzoeken. Later, als de plannen definitief zijn, worden de onderzoeken indien nodig geactualiseerd.

1.4 Deellocatie Van Puijenbroek

1.4.1 Begrenzing onderzoeksgebied

De deellocatie van Van Puijenbroek betreft verschillende gronden, namelijk het fabrieksterrein van HaVeP, de tuin van huize Anna en het buitengebied waar de Nieuwe Leij doorheen stroomt. Voor het gebied waar de Nieuwe Leij doorheen stroomt (het buitengebied, ofwel de Groen-blauwe zone), aangegeven met groen in Figuur 1.3, is een aparte Natuurtoets voor opgezet (Antea Group, 2017). Het gebied waar voorliggende Natuurtoets betrekking op heeft, betreffen de overige gronden van Van Puijenbroek en beslaat het gebied dat aangewezen is voor woonontwikkeling (zie Figuur 1.1 en de rode arcering in Figuur 1.3). Het oranje gearceerde gebied, is reeds onderzocht in eerdere natuuronderzoeken (Antea Group, 2015 en Antea Group, 2016). De resultaten van deze onderzoeken worden in voorliggende rapportage kort benoemd en zijn uitgebreid opgenomen in het aanvullende ecologisch onderzoek (Antea Group, 2017).

Figuur 1.3. Globale begrenzing van het onderzoeksgebied (rood en oranje). Voor het groen gearceerde gebied (groenblauwe zone) is een separate rapportage beschikbaar. De gestippeld rode rand is de begrenzing van beide gebieden die betrokken zijn bij de ontwikkeling Van Puijenbroek. Bron: Globespotter, 2017.

1.4.2 Projectvoornemen

De textielfabriek van HaVeP, die in eigendom van Van Puijenbroek is, doet nog gedeeltelijk in dienst voor opslag, productontwikkeling en als Texperience-center. Daarnaast is het hoofdkantoor aan de Bergstraat nog in gebruik. Het oudste gedeelte van de fabriek staat al jaren leeg en op termijn wil de eigenaar Van Puijenbroek ook haar huidige werkzaamheden concentreren op een nieuwe

locatie. Ook de tuin van het bijbehorende Huize Anna heeft achterstallig onderhoud en is aan een groot opknappbeurt toe. Het idee is de locaties stapsgewijs te transformeren naar een gebied waarin wonen, werken, recreëren en natuur samen gaan. Voor deze locatie is een theoretische woningcapaciteit opgenomen van 150 tot 180 woningen.

Voor deze ontwikkeling worden een aantal bestaande fabrieksgebouwen afgebroken. Daarnaast wordt de Nieuwe Leij verlegd. Vervolgens worden de omgeving inricht als ruim opgezette woonwijk met een daarnaast gelegen natuurgebied.

1.5 Doel en onderzoeksvragen Natuurtoets

1.5.1 Relatie tot bestemmingsplan

Het bestemmingsplan kan alleen worden vastgesteld als duidelijk is dat onder andere de geldende natuurwetgeving de uitvoerbaarheid van het plan niet in de weg staat. Derhalve dient het voornemen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot de Wet natuurbescherming (beschermde flora en fauna en Natura 2000) en het Natuurnetwerk Nederland (NNN of Natuurnetwerk Brabant, NNB; voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Er mogen geen activiteiten plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden op locatie en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In voorliggende Natuurtoets zijn de resultaten van de toetsing aan de Natura 2000-gebieden (verankerd in de Wet natuurbescherming), het Natuurnetwerk Brabant en de beschermde soorten (Wet Natuurbescherming) beschreven.

1.5.2 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Wet natuurbescherming en het NNB en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing/vergunning Wet natuurbescherming noodzakelijk is. Om hiertoe te komen worden onder andere de volgende vragen beantwoord:

- Komen in de beïnvloedingszone van het plangebied beschermde natuurgebieden (in het kader van de NNB of Wet natuurbescherming) voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop? Dienen vervolgstappen in de vorm van een uitwerking- of een compensatieplan opgesteld te worden?
- Welke in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van de voorgenomen ontwikkeling? Vinden er als gevolg van de ontwikkeling effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden? Is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen en welke zijn dit? Dient in het kader van de Wet natuurbescherming een ontheffing aangevraagd te worden?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.6 Leeswijzer

De Natuurtoets is verder als volgt opgebouwd:

- hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;

Natuurtoets

Zuidrand Goirle - Ontwikkeling Van Puijenbroek
projectnummer 407072.01
27 november 2017 revisie 02
VP Grondexploitatie

- hoofdstuk 4 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten in (de omgeving) van het plangebied;
- hoofdstuk 5 toetst de ontwikkeling aan de Wet natuurbescherming en het Natuurnetwerk Brabant;
- hoofdstuk 6 beschrijft de conclusies en (eventuele) vervolgstappen en procedures.

2 Wettelijk kader natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggende Natuurtoets. In [paragraaf 2.4](#) wordt de vervolprocedure aangegeven bij een overtreding van verbodsbepalingen.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. In de voorliggende Natuurtoets wordt niet ingegaan op de bescherming van houtopstanden. Dit komt in een separaat nog op te stellen rapport aan bod.

Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving.

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Naast de genoemde soorten zal er ook een toetsing plaatsvinden aan vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest zoals opgenomen in de geldende "Aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten" (LNV, 2009). Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. Dieren mogen behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel C en D van voorliggend document. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en onwortelen van planten.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en / of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden, dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

2.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden; de Natura 2000-gebieden maken daar deel van uit. Naast de Natura 2000-gebieden bevat het NNN ook overige leefgebieden van soorten en – om isolatie te voorkomen - gebieden die een verbinding vormen tussen natuurgebieden.

2.4 Procedure

Bij een overtreding van verbodsbepalingen dient een ontheffing beschermde soorten aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag. Onder de Wet natuurbescherming is sprake van één rechtsdocument waarmee zowel vergunning (gebiedsbescherming) als ontheffing (soortbescherming) wordt verleend. Het bevoegd gezag is de provincie waar de activiteit (grotendeels) plaatsvindt. De aanvraag kan al dan niet gekoppeld aan de omgevingsvergunning, ingediend worden bij het gemeenteloket of rechtstreeks bij de provincie. Over de ontheffing/vergunning wordt binnen 13 weken na ontvangst beslist. Bevoegd gezag kan de beslissingstermijn eenmaal verlengen met 7 weken

3 Methodiek

3.1 Algemeen

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd wordt tijdens het bureauonderzoek ([paragraaf 3.2](#)) en gedurende het terreinbezoek ([paragraaf 3.3](#)) van voorliggende Natuurtoets. In [paragraaf 3.4](#) wordt aangeduid hoe deze gegevens leiden tot een conclusie.

3.2 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.3 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het potentiële projecteffect. Bij vogels zal met name specifieke aandacht geschonken worden aan soorten die in de deellocatie een essentieel leefgebied kunnen hebben. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb. In sommige gevallen is er tevens sprake van een ontheffingsaanvraag.

'Andere' beschermde soorten, zoals konijn, veldmuis, etc. die zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel C en D in de Bijlage van dit rapport) zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt het voorliggende project. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond de deellocatie, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij wordt nagegaan of er in de periode 2012-2017 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij de deellocatie. Hierbij wordt een cirkel rondom de deellocatie gehanteerd met een straal van circa 2,5 kilometer. Waarnemingen van beschermde soorten binnen deze cirkel worden opgevraagd. Daarnaast worden indien relevant ook regionale bronnen, atlassen, gebruikt. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). Deze soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op de deellocatie. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt tijdens het terreinbezoek een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in de deellocatie voor zouden kunnen komen.

3.4 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemd bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 12 juli 2016 (licht bewolkt weer met af en toe een bui met een temperatuur van circa 19 C°) en op 14 juli 2016 (bewolkt / zonnig 22 C°) zijn veldbezoeken aan het onderzoeksgebied afgelegd door een deskundig ecooloog van de Antea Group. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten.

3.5 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

4 Resultaten gebiedsonderzoek

In [paragraaf 4.1](#) wordt ingegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek). In [paragraaf 4.2](#) komen de in de omgeving aanwezige beschermde gebieden aan bod.

4.1 Beschermde soorten

4.1.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij de deellocatie in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Dit betreft de beschermde soorten genoemd in artikelen 3.1, artikel 3.5 en artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Tevens zijn vogelsoorten vermeld die op de "Aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten" staan (LNV, 2009). De soorten zijn weergegeven in Tabel 4.1. Het betreft hier soorten die binnen een straal van 2,5 kilometer voorkomen van de deellocatie. Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of de deellocatie een functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 4.2.2 uiteengezet.

Tabel 4.1. Overzicht waargenomen beschermde soorten (Habitatrichtlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10), aangegeven met een 'X', in de directe omgeving van de deellocatie (NDFF, 2012-2017). Deze informatie is afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Soortgroep	Soort	JRB	HR	A/B
Vogels met een jaarrond beschermd nest	Buizerd	X		
	Gierzwaluw	X		
	Havik	X		
	Huismus	X		
	Oehoe	X		
	Ooievaar	X		
	Roek	X		
Zoogdieren	Bunzing			X
	Eekhoorn			X
	Gewone dwergvleermuis		X	
	Gewone grootoorvleermuis		X	
	Laatvlieger		X	
	Rosse vleermuis		X	
	Ruige dwergvleermuis		X	
	Steenmarter			X
	Watervleermuis		X	
Amfibieën	Alpenwatersalamander			X
	Heikikker		X	
	Kamsalamander		X	
	Vinpootsalamander			X
Reptielen	Hazelworm			X
	Levendbarende hagedis			X
Insecten - Dagvlinders	Gentiaanblauwtje			X

Insecten - Libellen	Bosbeekjuffer			X
Vissen	Geen waarnemingen			
Planten	Geen waarnemingen			
Overige soortgroepen	Geen waarnemingen			

4.1.2 Terreinbezoek - ecologische bevindingen

Vogels (categorie 1-4)

Zoals eerder aangegeven is er een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waarbij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten (zie Bijlage 1).

In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn op basis van de bureaustudie verschillende vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest waargenomen. Het gaat dan om de buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, oehoe, ooievaar en roek. Tijdens het terreinbezoek zijn aanwijzingen gevonden dat verschillende soorten mogelijk ook in het gebied voor komen. Een nest van één van deze soorten is tijdens het verkennende terreinbezoek echter niet waargenomen.

In de tuin van Huize Anna zijn plukplaatsen gevonden van een roofvogel. Een nest is vooralsnog niet gevonden, maar dat is door het dikke bladerdek in de zomer ook zeer lastig. Het is niet uit te sluiten dat bijvoorbeeld een havik of een sperwer in het onderzoeksgebied een nest heeft. Dat geldt ook voor een soort als de buizerd of mogelijk de boomvalk.

Figuur 4.1. Plukplaats sperwer of havik in de tuin van huize Anna.

In het onderzoeksgebied zijn in eerder uitgevoerde ecologisch onderzoeken sporen van de kerkuil aangetroffen. In het HaVeP pand zijn in 2016 op verschillende plekken (verse) braakballen en uitwerpselen aangetroffen (Antea Group, 2016). Gezien de grootte van de braakballen gaat het om de kerkuil. Het gebouw is op veel verschillende plekken toegankelijk voor de kerkuil. Met het aantreffen van de verse sporen is recent gebruik van het pand door de kerkuil vastgesteld. Echter is tijdens het onderzoek in 2016 geen nestlocatie aangetroffen. In 2015 en 2016 is een succesvol broedgeval geweest van de kerkuil in de kerk St. Jan (bron: uilenwerkgroep Uylenspieghel). Dit broedgeval ligt hemelsbreed 300 m van het gebouw af. Mogelijk gebruiken de kerkuilen op deze locatie het pand van HaVeP als rustplaats.

Figuur 4.2. Veer kerkuil in tuin huize Anna.

In het onderzoeksgebied is het afgelopen jaar een steenuil waargenomen (mondelinge mededeling lokale bewoner). Deze steenuil is waargenomen op het fabriekspand (zie Figuur 4.3). Mogelijk biedt de deellocatie geschikt leefgebied (met verblijfplaats en/of belangrijk foerageergebied) voor de soort.

Figuur 4.3. Links: steenuil op lantaarnpaal fabriek van Puijenbroek mei 2016. Rechts: nestkast steenuil in het onderzoeksgebied.

Er zijn geen andere aanwijzingen gevonden dat andere jaarrond beschermde nesten (van bijvoorbeeld de ransuil, boomvalk, oehoe of ooievaar) in het onderzoeksgebied aanwezig zijn.

Zoogdieren

Vleermuizen

In 2014 is in een deel van het onderzoeksgebied (zie Figuur 1.3) onderzoek gedaan naar onder andere het voorkomen van vleermuizen (Antea Group, 2015). In dit onderzoek is bij de gebouwen van HaVeP aangetroffen:

- Twee zomerverblijven van de gewone dwergvleermuis. Eén van deze verblijven wordt ook als paarverblijf van de gewone dwergvleermuis gebruikt. Eén verblijf wordt door vijf exemplaren gebruikt, het andere verblijf wordt door één mannetje gebruikt.
- Geen essentiële vliegroutes.
- Geen essentieel foerageergebied.

In het overige deel van de deellocatie zijn tijdens het verkennende terreinbezoek van 2017 verschillende bomen aangetroffen die geschikte ruimtes bieden voor potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen (zoals ruimtes achter boomschors en spechtengaten). In een boom (locatie is weergegeven op Figuur 4.7) is een holte (die mogelijk geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen) aangetroffen. Door het dikke bladerdek is het lastig vast te stellen of dergelijke holtes ook aanwezig zijn in de tuin van huize Anna. Naast deze verblijfplaatsen zou de Nieuwe Leij en de aangrenzende beplanting in de deellocatie kunnen dienen als essentiële vliegroute.

Figuur 4.4. Boom met holte; mogelijk geschikt als verblijfplaats van vleermuizen.

Steenmarter

In het onderzoek van 2014 (Antea Group, 2015) is op het fabrieksterrein een beschermde verblijfplaats van de steenmarter gevonden (de locatie is weergegeven op Figuur 4.7). In 2014 heeft de steenmarter op deze verblijfplaats jongen gekregen. Deze locatie is een vaste rust- en verblijfplaats voor de soort. Het onderzoeksgebied dient als foerageergebied voor deze soort.

Kleine marterachtigen

Binnen de deellocatie is op verschillende locaties geschikt biotoop voor de kleine marterachtigen aanwezig. De deellocatie van HaVeP-terrein betreft bebouwing van onder andere oude, deels vervallen fabriekshallen als nieuwere bebouwing. Hiernaast is onder andere onderhouden gazon, verruigd grasland en verruigde groenstructuren met onder andere braamstruweel en opschot van jong bomen aanwezig. Dit biedt voor kleine marterachtigen een geschikt leefgebied. Ook de locatie van de tuin van Huize Anna biedt een geschikt leefgebied voor de soorten. Dit gebied betreft een deel van een onderhouden tuin bestaande uit bosschages, gazon, vijvers en struweel. Door het goed onderhouden karakter zijn weinig verruigde gedeeltes aanwezig. Op enkele plaatsen is dicht struweel aanwezig. Met name deze delen van de deellocatie bieden potentiële geschikte verblijfplaatsen voor de kleine marterachtigen.

Eekhoorn

In de tuin van huize Anna komen meerdere eekhoorns voor. Tijdens het veldbezoek is een levend exemplaar, een dood exemplaar en een nest waargenomen (zie Figuur 4.5). Door het dichte bladerdek van de tuin, zijn naar verwachting niet alle verblijfplaatsen van de eekhoorn in kaart gebracht.

Figuur 4.5. Links: dode eekhoorn in de tuin van huize Anna. Rechts: nest van de eekhoorn in deze tuin.

Reptielen

Uit de bureaustudie is gebleken dat de hazelworm en de levendbarende hagedis in de omgeving van de deellocatie zijn waargenomen. Het voorkeurs habitat van de hazelworm bestaat uit enigszins vochtige, met dichte vegetatie bedekte gebieden. De soort komt voor in bossen, bosranden, heide, houtwallen, struwelen, spoor- en wegbermen, kalkgraslanden, vestingwerken, steenhopen, ruderaal plaatsen en tuinen. De meeste waarnemingen hebben betrekking op bos- en heideterreinen. Over het algemeen verschuilt de soort zich vaak in bladlagen, onder heidestruiken of ondergronds. De levendbarende hagedis komt voor in redelijk dicht begroeide gebieden, zoals onder andere (vochtige) heide, open plekken in bossen en rijk begroeide bosranden. De soort is afhankelijk van structureel habitat met daarin open zon beschreven, snel opwarmende plekken in de nabijheid van dekkingmogelijkheden om zich te beschermen tegen uitdroging en predatie (BIJ12, 2017; Creemers en van Delft, 2009).

De deellocatie bestaat uit verschillende biotopen. De hazelworm is een soort die voorkomt in half open landschappen met onder andere een dikke strooisellaag. Deze laag is in de deellocatie zeer beperkt aanwezig. Daarnaast ligt het gebied geïsoleerd ten opzichte van andere natuurgebieden waar van het voorkomen van de hazelworm en levendbarende hagedis bekend is. Door de sterk verruigde omstandigheden is het biotoop maar beperkt geschikt voor de levendbarende hagedis. De soorten zijn niet waargenomen tijdens het terreinbezoek. Dit overwegende kan worden uitgesloten dat beide soorten voor komen in de deellocatie. Optimaal leefgebied bevindt zich meer richting het zuiden (Landgoed Gorp en Roovert) of richting het westen (omgeving Regte heide); beiden ver buiten de deellocatie.

Amfibieën

Uit de bureaustudie is gebleken dat de vinpootsalamander in de directe omgeving van de deellocatie voorkomt. De vinpootsalamander is wat betreft zijn leefgebied zeer kritisch. Het meest voorkomende landschap waar de soort zich begeeft bestaat uit bos- en heidegebieden in het laagland. Als voortplantingswater wordt hier met name gebruik gemaakt van zwakzure, permanente vennen, plassen en bospoelen. De vinpootsalamander is een cultuurmijdende soort en komt nauwelijks voor in agrarisch gebied in steden en dorpen. De deellocatie vormt om deze redenen geen optimaal leefgebied (zowel als landbiotoop als voortplantingsbiotoop) voor de soort.

Echter vormt het terrein ten zuiden van de HaVeP-gebouwen met de meer natuurlijke graslanden met de hier aanwezige waterlopen een (matig) geschikt leefgebied voor de soort. Hierdoor kan de soort niet worden uitgesloten van de deellocatie. De soort is door derden bij het natuurlijk ingerichte NNB-gebied waargenomen (NDFF).

Andere amfibiesoorten zijn recent door derden niet waargenomen in de omgeving van de deellocatie. Voor overige amfibiesoorten biedt de deellocatie directe omgeving beperkt geschikte voortplantingswateren. In de deellocatie zijn tijdens het bemonsteren van de watergangen, de Nieuwe Leij of in het landbiotoop geen (adulte) amfibieën aangetroffen.

Figuur 4.6. Water in tuin huize Anna.

Vissen

In 2015 is in het kader van de Kaderrichtlijn water een elektrisch visonderzoek uitgevoerd naar het voor komen van vissen in de Leij (ATKB, 2015). Uit dit onderzoek blijkt dat in de Nieuwe Leij geen beschermde vissoorten voorkomen.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

Uit de bureaustudie is gebleken dat in de omgeving van de deellocatie het gentiaanblauwtje is waargenomen. Het gentiaanblauwtje leeft in natuurhoogwaardige habitats zoals natte heide, vochtige heischrale graslanden en blauwgraslanden. In het gebied dienen open plekken aanwezig te zijn waar klokjesgentiaan groeit; gentianen die in een ruigere vegetatie groeien worden minder vaak gebruikt. Daarnaast is de soort afhankelijk van de aanwezigheid van de waardmieren. (Bron: De Vlinderstichting). Dit typische biotoop is niet aanwezig in de deellocatie. Om deze reden wordt de soort uitgesloten van de deellocatie. De Regte heide biedt optimaal biotoop voor de soort.

Uit de bureaustudie komt naar voren dat in het verleden de beschermde bosbeekjuffer in de deellocatie is waargenomen. De bosbeekjuffer komt voor langs beschaduwde, koude en zuurstofrijke beken. Dit biotoop is ten zuiden van de tuin van Huize Anna aanwezig. De kans is groot dat de soort hier nog steeds zijn leefgebied heeft.

In de deellocatie zijn tijdens het terreinbezoek geen beschermde vlinder- of libelsoorten aangetroffen.

Flora

Uit de bureaustudie is gebleken dat in de omgeving van de deellocatie geen beschermde plantensoorten zijn waargenomen. Tijdens het terreinbezoek zijn tevens in de deellocatie geen beschermde flora aangetroffen. De deellocatie bijbehorend biotoop bieden geen geschikte standplaatsen voor beschermde plantensoorten.

4.1.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in Tabel 4.2 en die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk of vrij zeker voor kunnen komen in de deellocatie. In Figuur 4.7 zijn waarnemingen (aanwijzingen) van beschermde soorten aangegeven in de deellocatie. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

Daarnaast geldt de zorgplicht (ook voor de niet beschermde soorten).

Tabel 4.2. Mogelijk aanwezige beschermde soorten in de deellocatie.

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Steenuil	Artikel 3.5 Wnb; Jaarrond beschermd nest	Mogelijk	Mogelijk verblijfplaats en/of foerageergebied
Kerkuil	Artikel 3.5 Wnb; Jaarrond beschermd nest	Rustplaats aanwezig	Zie ook Antea Group, 2015.
Sperwer, havik, buizerd, boomvalk	Artikel 3.5 Wnb; Jaarrond beschermd nest	Mogelijk	Mogelijke verblijfplaatsen
Algemeen voorkomende broedvogels	Artikel 3.1/3.5 Wnb; Tijdens het in gebruik hebben van het nest	Zeer waarschijnlijk	-
Vinpootsalamander	Artikel 3.10	Mogelijk	-
Vleermuizen	Artikel 3.5	Mogelijk	Mogelijke verblijfplaats in bomen, vliegroue aansluitend op plangebied mogelijk foerageergebied
Eekhoorn	Artikel 3.10	Mogelijk	Minimaal één nest in de tuin Huize Anna
Steenmarter	Artikel 3.10	Zeer waarschijnlijk	Zie ook Antea Group, 2015
Kleine marterachtigen	Artikel 3.10	Mogelijk	Mogelijk in de ruige vegetatieranden
Bosbeekjuffer	Artikel 3.10	Waarschijnlijk	Langs de Nieuwe Leij

- Verlijfplaats steenmarter (Antea Group, 2015)
- Vaste rust en verblijfplaats kerkuil (Antea Group, 2016)
- Waarneming steenuil mei 2016.
- Holte in boom, mogelijk geschikt als verblijfsplaats voor vleermuizen.
- Nestkast steenuil
- Veren van de kerkuil
- Nest eekhoorn
- Plukplaats roofvogel
- Nestlocatie kerkuil in kerk
- Zomerverblijf / paarverblijf gewone dwergvleermuis

Figuur 4.7. Globale begrenzing behorende bij Van Puijenbroek met daarin waarnemingen van beschermde soorten. Bron kaart: Globespotter.

4.2 Beschermde gebieden

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

In de nabijheid van voorliggend plangebied is NNB aanwezig. Het betreft een oppervlak van ongeveer 5 ha. Dit gebied is aangewezen voor de natuurdoeltypen:

- N00.01 Zoekgebied nieuwe natuur
- N03.01 Beek en Bron
- N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos.

Het NNB-gebied is weergegeven in Figuur 4.8.

Figuur 4.8. Ligging Van Puijenbroek (rood omrand) t.o.v. NNN (gekleurde gebieden). Bron: Ontwerp natuurgebeheerplan, juni 2015, Provincie Noord-Brabant.

Natura 2000

Het onderzoeksgebied ligt niet in Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde gebied ligt ongeveer één kilometer ten westen van het onderzoeksgebied. Het betreft hier het gebied Regte Heide & Riels Laag. In Figuur 4.9 is de ligging van dit gebied aangegeven.

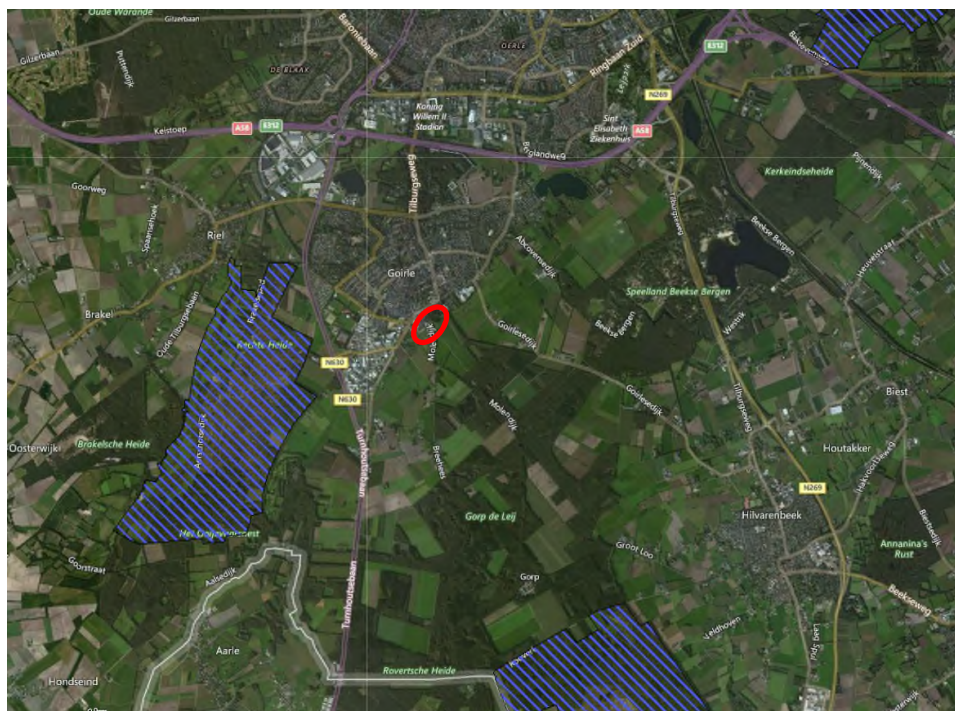
Natuurtoets

Zuidrand Goirle - Ontwikkeling Van Puijenbroek

projectnummer 407072.01

27 november 2017 revisie 02

VP Grondexploitatie

Figuur 4.9. Ligging onderzoeksg gebied (rood omrand) t.o.v. Natura2000-gebied. Blauw gestreept = Habitatrichtlijngebied. Bron: Natura 2000 viewer, EEA.

5 Toetsing

De toetsing aan de Wet natuurbescherming (soortenonderdeel) vindt in [paragraaf 5.1](#) plaats; in [paragraaf 5.2](#) vindt de toetsing aan het beleid van het NNB en de Natura 2000-gebieden plaats.

5.1 Effecten beschermde soorten

De effectbeoordeling vindt per relevante soortgroep plaats. Enkel de soortgroepen in Tabel 4.1 zijn relevant bevonden voor voorliggend plangebied. Derhalve wordt op deze soortgroepen ingegaan: vogels, zoogdieren, amfibieën en libellen. Op overige soortgroepen zijn geen effecten aan de orde en worden derhalve niet behandeld.

5.1.1 Vogels

Algemene broedvogels

Planvorming (permanent)

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1 en 3.5). De nesten van de te verwachte soorten zijn enkel tijdens het broedseizoen beschermd. Er geldt geen compensatieplicht bij het permanent verwijderen van deze nesten voor de toekomstige inrichting. In de toekomstige situatie zal er door de groene inrichting een broedbiotoop ontstaan (stadsnatuur) waar de vogels wederom hun nest kunnen bouwen. In de parktuin van Huize Anna zijn een aantal oude bomen aanwezig. Indien mogelijk kunnen deze, in het kader van biodiversiteit en de (toekomstige) leefbaarheid, behouden blijven.

Uitvoeringsperiode (tijdelijk)

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden kan met de meeste broedvogels in het algemeen relatief eenvoudig rekening gehouden worden door de werkzaamheden die aantasting van het nest en/of verstoring van de vogels kunnen veroorzaken, niet uit te voeren in de broedtijd (de piek loopt circa van maart tot en met juli¹) en daarbuiten indien concrete broedgevallen aanwezig zijn.

Gezien de verwachting dat broedvogels tot broeden komen in de deellocatie of directe omgeving is het in het kader van de zorgplicht van belang dat werkzaamheden die invloed hebben op het broedbiotoop buiten de broedperiode van vogels uitgevoerd wordt. Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het gebied dat beïnvloed wordt vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden de deellocatie gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen de deellocatie of de directe omgeving wordt de deellocatie niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden ter plaatse uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

Op deze wijze zijn voor het bestemmingsplan geen belemmeringen vanuit de Wet Natuurbescherming aan de orde. Voor de toekomstige uitvoeringsperiode kan het onderstaande worden gesteld.

---

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

Jaarrond beschermde nesten

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4-vogelsoorten (zie Bijlage 1).

Het is niet uit te sluiten dat vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenuil, kerkuil en/of roofvogels in de deellocatie aanwezig zijn. Voor deze soorten geldt dat aantasting niet zonder meer toegestaan is. Indien daadwerkelijk verblijfplaatsen van de soorten aanwezig zijn in de bebouwing en deze wordt gesloopt of in de bomen en deze worden gekapt, dan worden de beschermde verblijfplaatsen verstoord en vernietigd. Dit is een overtreding van gestelde verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming.

Om de functie van de deellocatie tevens het effect van de plannen op deze eventueel aanwezige jaarrond beschermde nesten te kunnen bepalen is een vervolgonderzoek naar het voor komen van deze soorten en hun nesten noodzakelijk.

Gezien het bovenstaande is tijdens het broedseizoen van de steen- en kerkuil en de roofvogels in 2017 onderzoek uitgevoerd naar de functie van de deellocatie voor deze soorten.. Uit dit onderzoek is gebleken dat er in de deellocatie één vaste rustplaats van de kerkuil aanwezig is (in de gebouwen van het HaVeP-terrein). Er zijn geen aanwijzingen gevonden van verblijfplaatsen van de steenuil of roofvogels met een jaarrond beschermd nest (zoals de sperwer, havik of buizerd).

Rustplaatsen van de kerkuil zijn in feite beschermd wanneer deze essentieel zijn voor het functioneren van de nestplaats. Bij voorliggend gebied is onduidelijk of de voorliggende rustplaats van essentieel belang is (een overzicht van andere rustplaatsen is niet voorhanden; dit kan vaak in een grote omtrek rondom de feitelijke nestplaats liggen en strekt tot ver buiten de deellocatie). Daarom wordt de worst-case scenario gehanteerd en geldt het onderstaand:

- ❖ Als gevolg van de sloop van de HaVeP gebouwen wordt een rustplaats van de kerkuil 'beschadigd en vernield'. Alhoewel hier geen nestplaats aanwezig is, is op dit moment niet duidelijk in hoeverre deze rustplaats bijdraagt aan de functionaliteit van de nestplaats van de kerkuil. Indien dit het geval is (daar wordt bij voorliggende situatie van uitgegaan) dan is een aantasting van de rustplaats een overtreding van de in artikel 3.5 gestelde verbodsbepalingen (lid 4) van de Wet natuurbescherming omdat daarbij mogelijk ook de functionaliteit van de nestplaats in het geding komt. Om deze reden dienen maatregelen uitgevoerd te worden om de functionaliteit van de rustplaats c.q. de nestplaats in stand te houden. De aantasting van de rustplaats en de omgang daaromtrent dient voorgelegd te worden aan het bevoegd gezag (in de vorm van een ontheffingsaanvraag). Doormiddel van het uitvoeren van een aantal randvoorwaarden/maatregelen kan een positieve afwijzing dan wel een ontheffing verkregen worden. In het rapport van het nader onderzoek (Antea Group, 2017 Hoofdstuk 5) zijn de te nemen randvoorwaarden/maatregelen uiteengezet.

In paragraaf 5.1.5 worden de gevolgen van de aanwezigheid van de kerkuil voor het bestemmingsplan benoemd.

5.1.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten (inclusief hun verblijfplaatsen en essentiële elementen voor de functionaliteit van die verblijfplaatsen zoals vliegroutes en foerageergebieden) zijn beschermd

onder de Wet natuurbescherming. Vleermuizen staan vermeld onder artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Een aantasting, verwijdering of opzettelijke verstoring van een dergelijke element (dat bijdraagt aan de functionaliteit van een verblijfplaats) of het individu is een overtreding van de verbodsbepalingen gesteld in de Wet natuurbescherming.

Uit het verkennende terreinbezoek is gebleken dat de deellocatie mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen (onder andere in de spouw) biedt. Om te kunnen bepalen of eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden door de voorgenomen ontwikkeling, is nader onderzoek naar het gebruik en de functie van deze elementen voor vleermuizen in de deellocatie noodzakelijk. Vleermuizen gebruiken hun leefgebied door het jaar heen op verschillende manieren. Daarom is het nodig om een de deellocatie meerdere malen verspreid over het seizoen te bezoeken voor het vleermuisonderzoek.

Tijdens het actieve seizoen van vleermuizen is gezien het bovenstaande in 2016 en 2017 onderzoek uitgevoerd naar de functie van de deellocatie voor vleermuizen (tuin huize Anna en de onbebouwde zone daaromheen). De bevindingen van dit onderzoek staan uitgewerkt in Antea Group, 2017. Uit dit onderzoek is gebleken dat hier geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn; wel is een belangrijke vliegroute aanwezig.

Tijdens het onderzoek van 2014 (Antea Group, 2015) zijn in de gebouwen van HaVeP twee zomerverblijven van de gewone dwergvleermuis aangetroffen die tevens op vrijwel dezelfde locaties worden gebruikt als verblijven in de paarperiode (dan worden drie locaties gebruikt). In het kader van de Wet natuurbescherming zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen beschermd.

Op basis van de uitgevoerde onderzoeken uit 2014, 2016 en 2017 kunnen de onderstaande conclusies getrokken worden:

- ❖ Als gevolg van de sloop van de gebouwen worden de zomer- en paarverblijven 'beschadigd en vernield'. Dit is een overtreding van de in artikel 3.5 gestelde verbodsbepaling (lid 4) van de Wet natuurbescherming. Om deze reden is voor de voorgenomen activiteit een ontheffing Wnb (soortbescherming) noodzakelijk. Tevens dienen maatregelen getroffen te worden om de gunstige staat van instandhouding te waarborgen en om aan de zorgplicht Wnb te voldoen. In het rapport van het nader onderzoek Van Puijenbroek en de Groenblauwe-zone (Antea Group, 2017, Hoofdstuk 5) zijn deze maatregelen en randvoorwaarden uiteengezet.
- ❖ Indien de aangetroffen vliegroute niet in stand gehouden blijft, is er sprake van een overtreding in het kader van de Wet natuurbescherming aangezien de functie van de verblijfplaats in het geding komt bij het verdwijnen van de vliegroute. Er is dan sprake van het overtreden van artikel 3.5, lid 4. Voor een dergelijke overtreding is een ontheffing Wnb (soortbescherming) noodzakelijk. Om te voorkomen dat de verbodsbepaling wordt overtreden worden, zijn maatregelen nodig. In het rapport van het nader onderzoek Van Puijenbroek en de Groenblauwe-zone (Antea Group, 2017, Hoofdstuk 5) zijn deze maatregelen en randvoorwaarden uiteengezet.

In paragraaf 5.1.5 worden de gevolgen van de aanwezigheid van de vleermuisverblijven en vliegroute voor het bestemmingsplan benoemd.

Steenmarter

Van de steenmarter (vermeld in artikel 3.10 Wnb, onderdeel A) is bij het onderzoek uit 2014 nabij de fabrieksgebouwen van HaVeP een vaste rust- en verblijfplaats aangetroffen (achter het elektriciteitshuisje). Als gevolg van de herinrichting ter plaatse zal de verblijfplaats van de

steenmarter door de werkzaamheden verstoord en aangetast worden. Dit is strikt gezien in de Wet natuurbescherming een overtreding van de in artikel 3.10 genoemde verbodsbepaling (lid b). Echter betekent dit niet dat een ontheffing in het kader van de Wnb aangevraagd hoeft te worden. In de Wet natuurbescherming geldt namelijk dat gewerkt kan worden middels een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode². Vooralsnog geldt dit voor soorten waarbij onder de voormalige Flora- en faunawet ook gewerkt kon worden middels een gedragscode. Voor de steenmarter is dit het geval. Enkele randvoorwaarden die voortvloeien uit de Gedragscode zijn wel aan de orde; deze staan in het rapport van het nader onderzoek Van Puijenbroek en de Groenblauwe-zone (Antea Group, 2017, Hoofdstuk 5) uiteengezet.

Kleine marterachtigen

Uit het verkennende terreinbezoek is gebleken dat de deellocatie mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen voor kleine marterachtigen (artikel 3.10) biedt. Om te kunnen bepalen of eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden door de voorgenomen ontwikkeling, is nader onderzoek naar het gebruik en de functie van het gebied voor kleine marterachtigen in de deellocatie noodzakelijk.

Gezien het bovenstaande is in het najaar van 2017 onderzoek uitgevoerd naar de functie van de deellocatie voor kleine marterachtigen. De bevindingen van dit onderzoek staan uitgewerkt in Antea Group, 2017. Uit dit nader onderzoek blijkt dat nabij de gebouwen van het HaVeP terrein (het braamstruweel aan de zijde van de Nieuwe Leij) zeer waarschijnlijk een verblijfplaats van de wezel aanwezig is. In het kader van de Wet natuurbescherming zijn deze vaste rust- en verblijfplaatsen van de wezel (artikel 3.10 Wnb) beschermd.

- ❖ Als gevolg van de sloop van de gebouwen en herinrichting van het HaVeP-terrein wordt de verblijfplaats 'beschadigd en vernield'. Dit is een overtreding van de in artikel 3.10 gestelde verbodsbepaling (lid b) van de Wet natuurbescherming. Om deze reden is voor de voorgenomen activiteit een ontheffing Wnb (soortbescherming) noodzakelijk. Tevens dienen maatregelen getroffen te worden om de gunstige staat van instandhouding te waarborgen en om aan de zorgplicht Wnb te voldoen. In het rapport van het nader onderzoek Van Puijenbroek en de Groenblauwe-zone (Antea Group, 2017, Hoofdstuk 5) zijn deze maatregelen en randvoorwaarden uiteengezet.

In paragraaf 5.1.5 worden de gevolgen van de aanwezigheid van de verblijfplaats van de wezel voor het bestemmingsplan benoemd.

Eekhoorn

Uit het verkennende terreinbezoek blijkt dat in de deellocatie (de tuin van Huize Anna) eekhoorns aanwezig zijn en dat deze locatie mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen voor de eekhoorn biedt. Om te kunnen bepalen of eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden door de voorgenomen ontwikkeling, is nader onderzoek naar het gebruik en de functie van het gebied voor de eekhoorn in de deellocatie noodzakelijk.

Gezien het bovenstaande is in het 2016 - 2017 onderzoek uitgevoerd naar de functie van de deellocatie voor de eekhoorn. De bevindingen van dit onderzoek staan uitgewerkt in Antea Group, 2017. Uit dit nader onderzoek is gebleken dat in de deellocatie, binnen de tuin van Huize Anna enkele (reserve)nesten van de eekhoorn zijn aangetroffen. Nesten met de functie voortplanten zijn niet aangetroffen. Echter gezien de aangetroffen 'reservenesten' en de aanwezigheid van de soort

---

² <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-vrijstelling/gedragscodes>

in geschikt biotoop binnen de deellocatie, is het aannemelijk dat de tuin van Huize Anna (waar de deellocatie onderdeel van vormt) van belang is voor de lokale eekhoornpopulatie.

De effecten als gevolg van de werkzaamheden en het toekomstige voornemen zullen van invloed zijn op de lokale eekhoornpopulatie. Doordat de tuin van Huize Anna grotendeels een parkachtig karakter houdt, gaat het leefgebied ter plaatse niet verloren. De eekhoorn blijft hier zijn natuurlijk verspreidingsgebied houden en blijft een levensvatbare populatie. Echter bestaat de kans dat door het voornemen enkele bomen met 'reserve'nesten moeten wijken. Dit is strikt gezien in de Wet natuurbescherming een overtreding van de in artikel 3.10 genoemde verbodsbepaling (lid b). Echter betekent dit niet dat een ontheffing in het kader van de Wnb aangevraagd hoeft te worden. In de Wet natuurbescherming geldt namelijk dat gewerkt kan worden middels een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode³. Vooralsnog geldt dit voor soorten waarbij onder de voormalige Flora- en faunawet ook gewerkt kon worden middels een gedragscode. Voor de eekhoorn is dit het geval. Enkele randvoorwaarden die voortvloeien uit de Gedragscode zijn wel aan de orde; deze staan in het rapport van het nader onderzoek Van Puijenbroek en de Groenblauwe-zone (Antea Group, 2017, Hoofdstuk 5) uiteengezet.

5.1.3 Amfibieën – vinpootsalamander

Uit het verkennende terreinbezoek is gebleken dat de deellocatie mogelijk leefgebied voor de vinpootsalamander (artikel 3.10) vormt. Om te kunnen bepalen of eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden door de voorgenomen ontwikkeling, is nader onderzoek naar het gebruik en de functie van het gebied voor de vinpootsalamander in de deellocatie noodzakelijk.

Gezien het bovenstaande is in het voorjaar van 2017 onderzoek uitgevoerd naar de functie van de deellocatie voor de vinpootsalamander. De bevindingen van dit onderzoek staan uitgewerkt in Antea Group, 2017. Uit dit nader onderzoek is gebleken dat de vinpootsalamander niet in de deellocatie is aangetroffen. Om deze reden wordt het leefgebied van de vinpootsalamander niet nadelig beïnvloedt; hetzelfde geldt voor de soort. Zodoende vinden geen overtredingen van de Wet natuurbescherming plaats. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

5.1.4 Libellen - bosbeekjuffer

Uit het verkennende terreinbezoek is gebleken dat de deellocatie (de Nieuwe Leij) waarschijnlijk leefgebied voor de bosbeekjuffer (artikel 3.10) vormt. Om te kunnen bepalen of eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden door de voorgenomen ontwikkeling, is nader onderzoek naar het gebruik en de functie van het gebied voor de bosbeekjuffer in de deellocatie noodzakelijk.

Gezien het bovenstaande is in het voorjaar/ in de zomerperiode van 2017 onderzoek uitgevoerd naar de functie van de deellocatie voor de bosbeekjuffer. De bevindingen van dit onderzoek staan uitgewerkt in Antea Group, 2017. Uit dit nader onderzoek is gebleken dat de bosbeekjuffer meerdere keren is waargenomen langs de beek en dat de soort hier zijn leefgebied heeft.

- ❖ Als gevolg van de verlegging van de Nieuwe Leij wordt het leefgebied van de bosbeekjuffer (tijdelijk) aangetast en vernietigd. De soort is het hele jaar (in verschillende stadia) rondom en in het water aanwezig. Mogelijk worden daarom ook individuen van de soort

³ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-vrijstelling/gedragscodes>

gedood tijdens de werkzaamheden (i.e. verlegging van de beek). Dit is een overtreding van de in artikel 3.10 gestelde verbodsbepalingen (lid 1a en b) van de Wet natuurbescherming. Om deze reden is voor de voorgenomen activiteit een ontheffing Wnb (soortbescherming) noodzakelijk. Tevens dienen daarnaast maatregelen getroffen te worden om de gunstige staat van instandhouding te waarborgen en om aan de zorgplicht Wnb te voldoen. In het rapport van het nader onderzoek Van Puijenbroek en de Groenblauwe-zone (Antea Group, 2017, Hoofdstuk 5) zijn deze maatregelen en randvoorwaarden uiteengezet.

In paragraaf 5.1.5 worden de gevolgen van de aanwezigheid van leefgebied van de bosbeekjuffer voor het bestemmingsplan benoemd.

5.1.5 Gevolgen voor het Bestemmingsplan

De vragen of voor de uitvoering van de mogelijkheden in het bestemmingsplan een ontheffing kan worden verleend, komt in beginsel pas aan de orde in een procedure op grond van de Wet natuurbescherming. (De procedure wordt meestal opgestart wanneer de plannen concreet en in uitvoering gaan.) Echter, deze vragen zijn ook relevant voor het bestemmingsplan omdat in deze Natuurtoets wordt beoordeeld of ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan het op voorhand in redelijkheid duidelijk is dat de Wet natuurbescherming niet de uitvoerbaarheid van het plan in de weg zal staan. Het bestemmingsplan kan pas worden vastgesteld nadat uit een Natuurtoets duidelijk is geworden of voor de activiteiten die volgen uit deze vaststelling de mogelijkheid bestaat tot het verkrijgen van een ontheffing.

Afwegingskader

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria van de Wet natuurbescherming zijn voldaan:

1. Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
2. Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang.
3. Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort. Hieronder wordt elk criterium kort benoemd. (Bij de ontheffingsaanvraag zal eventueel een uitgebreidere onderbouwing plaatsvinden.)

Ad 1. Andere bevredigende oplossing en Ad 2. Belang

De afgelopen jaren is het gebied Boschkens de voornaamste locatie geweest waar de Goirlese woningbouwbehoefte is opgevangen. Nu deze locatie vol raakt, is de gemeente op zoek gegaan naar een toekomstige locatie waar de woningbouwbehoefte voor de komende jaren opgevangen kan worden. Als voornaamste locatie betreft de Zuidrand, waar oude industrie (Havep en Van Besouw) plaats gaat maken voor woningbouw. Daarnaast zal een transformatie plaatsvinden van de locatie Thebe, waardoor ingespeeld kan worden op de huidige trends op het gebied van ouderenzorg.

De reden dat de gemeente Goirle heeft gekozen voor de herontwikkeling van de Zuidrand is meerledig en komt voort uit een aantal grote opgaven in dit gebied. Hierop wordt onderstaand ingegaan.

Transformatie van werken naar wonen als oplossing voor integrale gebiedsopgave

De textielindustrie heeft een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling van Goirle, maar is ondertussen voor een groot gedeelte verdwenen. Er is daarom veel leegstand en het gebied van de Zuidrand begint te verloederen door gebrek aan nieuwe investeringen. Op deze prominente plek, bij het centrum en in de overgang naar het buitengebied is dat niet gewenst. Dit heeft een negatieve invloed op de omgeving en op het gehele dorp.

Wonen en zorg zijn de meest voor de hand liggende nieuwe functies in dit gebied. Het toevoegen van nieuwe functies en dynamiek maakt dat het gebied van een 'achterkant' weer een volwaardige 'voorkant' wordt. Ook kan met het toevoegen van woningen een nieuwe impuls worden gegeven aan de voorzieningen in het centrum. Met de transformatie van de vrijkomende bedrijfslocaties ontstaan daarnaast mogelijkheden en kansen om:

- de aanwezige vervuiling op te ruimen;
- het zorgcomplex Thebe een kwaliteitsimpuls te geven. Door een toevoeging van een concept met service en zorg in de eigen woning kan het woon-zorgcomplex zich ontwikkelen tot een buitengewoon aantrekkelijk woonmilieu dicht bij het centrum en dicht bij het buitengebied;
- bepaalde onderdelen van de fabriekscomplexen te behouden en te hergebruiken, waardoor de textielindustrie beleefbaar blijft;
- de landschappelijke zone met de Leij opnieuw in te richten en daardoor de 'groene' en 'blauwe' waarden van dit gebied te versterken.

Resumerend kan worden gesteld dat met de herontwikkeling van de locatie Zuidrand een aantal ruimtelijke opgaven binnen Goirle integraal wordt aangepakt, waardoor een aantrekkelijk overgangsgebied ontstaat tussen het centrum en buitengebied van Goirle. De gemeente ziet geen mogelijkheden om de verschillende opgaven binnen het gebied Zuidrand aan te pakken zonder dat hier een verdienmodel met de ontwikkeling van woningen tegenover staat.

Ad 3. Geen afbreuk staat van instandhouding

De tijdens het nader onderzoek (Antea Group, 2015 en 2017) vastgesteld leefgebied en verblijfplaatsen van beschermde soorten hoeven vooralsnog geen belemmering te zijn voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Voordat de ontheffing verleend wordt, kan onder meer middels een mitigatieplan aangetoond worden dat de werkzaamheden niet leiden tot een achteruitgang van de gunstige staat van instandhouding van de soort. Dit moet gedaan worden door soortspecifieke maatregelen voorafgaand aan, tijdens en na de werkzaamheden te treffen (zowel maatregelen in het kader van de zorgplicht als maatregelen die het behouden van de gunstige staat van instandhouding garanderen). De maatregelen die getroffen moeten worden in het kader van het behouden van de staat van instandhouding staan in Antea Group, 2017, Hoofdstuk 5 uiteengezet; deze dienen in een mitigatieplan (samen met de zorgplicht maatregelen) verder uitgewerkt te worden. Wanneer voldaan wordt aan de soortspecifieke maatregelen, vinden er geen effecten plaats op de gunstige staat van instandhouding van instandhouding van de betreffende soorten.

Door deze maatregelen die over de hele Zuidrand van Goirle getroffen worden (zoals het aanbieden van alternatieve verblijflocaaties) in combinatie met de toekomstige groene en natuurlijke inrichting van Zuidrand Goirle kunnen de soorten zich op de locatie blijven handhaven, ook op lange termijn. Er blijft door de herinrichting een voldoende groot habitat aanwezig en dit zal op lange termijn ook blijven bestaan om de populatie(s) van de soorten in stand te houden. Dit zal met name in stand blijven door de integrale aanpak van het gebied met oog voor de groene omgeving (zowel voor mens als voor dier). Tevens wordt door de herinrichting in combinatie met

de te nemen maatregelen het natuurlijke verspreidingsgebied van de soorten niet kleiner en dit zal binnen een afzienbare tijd ook niet gebeuren.

Onder deze voorwaarden kan het bevoegd gezag (in dit geval de provincie Noord-Brabant) een ontheffing voor de ontwikkelingen afgeven.

5.2 Effecten op beschermde gebieden

5.2.1 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor wat betreft het NNB is bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Daarnaast staat in de Verordening ruimte Noord-Brabant (2017) het volgende vermeld: *Een bestemmingsplan dat is gelegen buiten de ecologische hoofdstructuur en dat leidt tot en aantasting van de ecologische waarden en kenmerken van de ecologische hoofdstructuur, strekt ertoe dat de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd overeenkomstig artikel 5.6 [van de Verordening Ruimte Provincie Noord-Brabant] (compensatieregels).*

Het onderzoeksgebied ligt voor een deel in het NNN. Door de toekomstige ontwikkeling verdwijnt een deel van het oppervlak van het NNN, maar op andere plaatsen komt hier NNN voor terug. In een separaat document (Antea Group, 2017b) zijn de optredende (directe en indirecte) effecten van het project Zuidrand Goirle in kaart gebracht. Hierbinnen is ook aangegeven hoe deze effecten gemitigeerd dan wel gecompenseerd worden binnen het beleid van het NNB.

5.2.2 Effecten op Natura 2000-gebieden

Het onderzoeksgebied bevindt zich op een afstand van circa één kilometer vanaf het Natura 2000-gebied 'Regte Heide & Riels Laag'. Op basis van de relatief geringe omvang in combinatie met de stedelijke afscherming van het onderzoeksgebied en de afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, zijn effecten als gevolg van vrijwel alle verstoringsfactoren op voorhand uitgesloten.

Wel worden in het kader van de gehele plan, dus voor alle betrokken 'rode' ontwikkelingen (alle plangebieden zuidrand Goirle), stikstofberekeningen uitgevoerd. Dergelijke rode ontwikkeling en werkzaamheden ten behoeve van - kunnen, onder andere door een toename in verkeersstromen, bijdragen aan de stikstofdepositie op voor stikstofgevoelige habitattypen in de omgeving. Zo herbergt het Natura 2000-gebied 'Regte Heide & Riels Laag' dergelijke gevoelige habitattypen. Een toename van stikstofdepositie kan een negatieve invloed hebben op dergelijke habitatype.

PAS

Op 1 juli 2015 is de Natuurbeschermingswet 1998 gewijzigd in verband met de Programmatie Aanpak Stikstof (PAS). Het bijbehorende programma "programma aanpak stikstof" is tevens in werking getreden, waardoor de vergunningverlening in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 voor het aspect stikstof is vereenvoudigd.

In het kader van de PAS kunnen projecten, na het uitvoeren van een berekening met de AERIUS Calculator, aanspraak maken op zogenaamde ontwikkelingsruimte. Door voor een project aanspraak te maken op de ontwikkelingsruimte kan derhalve uitgesloten worden dat het project leidt tot de aantasting van de natuurlijke kenmerken van enig Natura 2000-gebied en betreffende de instandhoudingsdoelen in gevaar komen. Plannen kunnen echter geen aanspraak maken op ontwikkelingsruimte.

De effecten van het plan als gevolg van stikstofdepositie zijn (middels AERIUS berekeningen) uitgewerkt in een aparte rapportage (Antea Group, 2017c).

Concluderend stikstofdepositie

Op basis van de nadere analyse stikstofdepositie (Antea Group, 2017c) luidt de conclusie dat de beoogde situatie leidt tot een beperkte toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebied Regte Heide & Riels Laag. De hoogst berekende stikstofdepositie (beoogde situatie) bedraagt 0,17 mol/ha/jaar. Nu de grenswaarde voor dit gebied niet is verlaagd, is er in onderhavige situatie sprake van een meldingslicht (indien het plan als project zou worden beschouwd).

Gezien dit gegeven kan worden uitgesloten dat het plan leidt tot de aantasting van de natuurlijke kenmerken in Natura 2000-gebieden en betreffende instandhoudingsdoelen in gevaar komen.

6 Conclusies

In dit hoofdstuk worden de conclusies van de Natuurtoets gepresenteerd. De conclusies zijn opgedeeld in soortenbescherming ([paragraaf 6.1](#)) en gebiedsbescherming ([paragraaf 6.2](#)).

6.1 Conclusies en vervolg soortenbescherming

6.1.1 Conclusies

Kort samengevat is het resultaat van het verkennende terreinbezoek van de Natuurtoets dat in de deellocatie van Van Puijenbroek (fabriekspanden HaVeP, tuin van Huize Anna en de onbebouwde zone daaromheen) beschermde soorten verwacht worden die de voorgenomen ontwikkeling kunnen beïnvloeden. Het betreft het potentieel voorkomen van beschermd leefgebied en verblijfplaatsen van vogels met een jaarrond beschermd nest, vleermuizen, marterachtigen, amfibieën, libellen, eekhoorn en marterachtigen. Gezien deze verwachting is in 2014, 2016 en 2017 in het actieve seizoen van de soorten gericht onderzoek uitgevoerd naar de functie van de deellocatie voor deze soorten. Tijdens dit reeds uitgevoerde soortspecifieke onderzoek is gebleken dat het terrein daadwerkelijk een belangrijke functie heeft voor beschermde gewone dwergvleermuis (artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming), wezel (artikel 3.10), kerkuil (artikel 3.5), eekhoorn (artikel 3.10), steenmarter (artikel 3.10) en de bosbeekjuffer (artikel 3.10). De bevindingen en de gevolgen van de bevindingen voor de ontwikkeling staan in een separaat document gerapporteerd (Antea Group, 2017). Voor de steenmarter en de eekhoorn kan gewerkt worden met een goed gekeurde gedragscode; voor de overige soorten (gewone dwergvleermuis, wezel, kerkuil en bosbeekjuffer) geldt dat een ontheffing aangevraagd moet worden.

De aanwezigheid van deze soorten vormt geen belemmering voor de vaststelling van het bestemmingsplan, ervan uitgaande dat voor de verdere planuitwerking wordt geaccepteerd dat voorwaarden worden gesteld aan de uitvoering (nieuwe situatie) en werkzaamheden in de deellocatie. Naast het voorkomen van de beschermde soorten moet in de toekomst tijdens de werkzaamheden rekening gehouden worden met algemene broedvogels (artikel 3.1 en 3.5 van de Wet natuurbescherming).

6.1.2 Vervolgstappen

Procedure bij aanwezigheid beschermde soorten

De aanwezigheid van beschermde verblijfplaatsen en leefgebied van beschermde soorten is in de deellocatie aangetoond. Hier vinden door de ontwikkeling effecten op plaats. Dit is een overtreding van de Wet natuurbescherming waardoor een ontheffing voor deze activiteiten nodig is. Er dient derhalve, ruim voorafgaand aan de ontwikkeling, een ontheffing Wet natuurbescherming – onderdeel soortbescherming aangevraagd te worden. Bij de ontheffingsaanvraag dient een mitigatieplan gevoegd te worden. Hierin staat onder andere beschreven welke maatregelen ten behoeve van het waarborgen van de gunstige staat van instandhouding van de soort worden uitgevoerd (en welke in het kader van de zorgplicht) om overtredingen van de in de Wet natuurbescherming verbodsbepalingen te voorkomen. Door de maatregelen worden wezenlijke effecten op de soorten voorkomen. Een voorzet voor de maatregelen die zorgen voor het waarborgen van de gunstige staat van instandhouding staan in het rapport Antea Group, 2017 beschreven.

Onder meer op basis van dit mitigatieplan dient tijdig een ontheffing bij het bevoegd gezag (de provincie Noord-Brabant) te worden aangevraagd voor het aantasten van verblijfplaatsen van de

gewone dwergvleermuis, wezel, kerkuil en de bosbeekjuffer. Het mitigatieplan kan geïntegreerd worden in het Activiteitenplan dat als verplichte bijlage dient van de ontheffingsaanvraag.

De soortspecifieke maatregelen moeten tijdig (soms 6 maanden van te voren) zijn uitgevoerd en er dienen alternatieve locaties voor de maatregelen gezocht te worden.

De aanvraag kan al dan niet gekoppeld aan de omgevingsvergunning, ingediend worden bij het gemeenteloket of rechtstreeks bij de provincie. De Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), waar de ontheffing ingediend moet worden, neemt binnen 13 weken een besluit over de aanvraag. De ODBN kan deze termijn met 7 weken verlengen.

6.2 Conclusies gebiedsbescherming

Natuurnetwerk Brabant

In de deellocatie is NNB-gebied aanwezig. Er komt tevens NNB voor in de omgeving van de deellocatie. In een separaat document (Antea Group, 2017b) is de beoordeling van de ontwikkeling nabij deze NNB uiteengezet, is weergegeven welke mitigatie/compensatie nodig is als gevolg van de effecten die optreden en hoe dit geïntegreerd wordt in de herontwikkeling van het project Zuidrand Goirle. Geconcludeerd kan worden dat door de integrale aanpak van het project Zuidrand Goirle en de mogelijkheden die hierdoor ontstaan, de NNB een impuls krijgt (o.a. door een kwalitatief betere inrichting, betere samenhang met de omgeving en een vergroting van de omvang).

Natura 2000

De deellocatie bevindt zich op een afstand van circa 1 kilometer vanaf het Natura 2000-gebied 'Regte Heide & Riels Laag'. Op basis van de aard van het voornemen in combinatie met de afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied zijn effecten als gevolg van vrijwel alle verstoringsfactoren (zoals geluid- en lichtverstoring) op voorhand uitgesloten. Wel worden in het kader van het gehele plan, dus alle 'rode' ontwikkelingen, stikstofberekeningen uitgevoerd. Uit de berekening met de AERIUS Calculator (Ante Group, 2017c) volgt dat er geen natuurgebieden met rekenresultaten die hoger dan de drempelwaarde zijn. Gezien dit gegeven kan worden uitgesloten dat het plan leidt tot de aantasting van de natuurlijke kenmerken in Natura 2000-gebieden en betreffende instandhoudingsdoelen in gevaar komen.

7 Bronnen

Antea Group, 2015. Nader onderzoek vleermuizen Goirle. Textielfabriek te Goirle.

Antea Group, 2016. Notitie. Zuidrand Goirle. Onderzoek aanwezigheid kerkuil.

Antea Group, 2017. Ecologisch nader onderzoek Zuidrand Goirle - Ontwikkeling Van Puijenbroek

Antea Group, 2017b. Rapport Herbegrenzingsvoorstel Natuurnetwerk Brabant Zuidrand Goirle.

Antea Group, 2017c. Onderzoek stikstofdepositie Zuidrand Goirle - Ontwikkeling Van Puijenbroek
12 september 2017 revisie 02

ATKB, 2015. KRW visstandonderzoek zes waterlichamen in het beheergebied van Waterschap De Dommel, 2015

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Kerkuil *Tyto alba*.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Steenuil *Athene noctua*.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Levendbarende hagedis *Zootoca vivipara*

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Kuipers compagnons, 2015. Zuidrand Goirle: met de tijdstroom mee....De visie op de ontwikkeling van de Zuidrand tussen de Kerkstraat-Bergstraat en de Nieuwe Leij12 oktober 2015. In opdracht van: Woonstichting Leijstroom, Nederlandse Bouw Unie PO IV, VP Exploitatie bv/PS Vastgoedconcepten, Thebe.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaar rond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Kerkuil.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Steenuil.

Natuurtoets

Zuidrand Goirle - Ontwikkeling Van Puijenbroek
projectnummer 407072.01
27 november 2017 revisie 02
VP Grondexploitatie

Overig:

NDFF

www.ravon.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.vlindernet.nl

www.libellennet.nl

Ministerie van Economische zaken
Provincie Noord-Brabant

Bijlagen

Bijlage I Wettelijk kader

Soortbescherming

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen de deellocatie. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verblijfplaats functioneel blijft en de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze Bijlage voor de vogelsoorten en Tabel B van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten niet zijnde vogels). Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel C en D van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
  - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
  - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
  - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
  - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
  - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
  - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
  - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
  - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
  - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
  - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
  - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. Vogels die vallen onder artikel 3.5 (Bern bijlage II, Bonn bijlage I) én in Nederland broeden.

<u>Vogels</u>		
Appelvink	Grote bonte specht	Purperreiger
Baardman	Grote gele kwikstaart	Putter
Beflijster	Grote karekiet	Ransuil
Bergeend	Grote stern	Rietgors
Bergfluitier	Grote zilverreiger	Rietzanger
Bijeneter	Havik	Rode wouw
Blauwborst	Heggenmus	Roerdomp
Blauwe kiekendief	Hop	Roodborst
Boerenwaluw	Huiswaluw	Roodborsttapuit
Bontbekplevier	IJsvogel	Roodhalsfuut
Bonte strandloper	Kerkuil	Rouwkwikstaart
Bonte vliegenvanger	Klapekster	Sijs
Boomklever	Klein waterhoen	Slangenarend
Boomkruiper	Kleine barsijs	Slechtvalk
Boompieper	Kleine bonte specht	Smelleken
Boomvalk	Kleine karekiet	Snor
Bosrietzanger	Kleine plevier	Sperwer
Bosruiter	Kleine zilverreiger	Spotvogel
Bosuul	Kleinst waterhoen	Sprinkhaanzanger
Braamsluiper	Kluut	Steenuil
Brandgans	Kneu	Steltkluit
Bruine kiekendief	Koereiger	Strandplevier
Buizerd	Koolmees	Taigaboomkruiper
Casarca	Kortsnavelboomkruiper	Tapuit
Cetti's zanger	Kraanvogel	Tjiftjaf
Draaihals	Krekelzanger	Torenvalk
Duinpieper	Kruisbek	Tuinfluitier
Dwergmeeuw	Kuifmees	Velduil
Dwergstern	Kwak	Visarend
Engelse kwikstaart	Kwartelkoning	Visdief
Europese kanarie	Lepelaar	Vuurgoudhaan
Fitis	Matkop	Wespendief
Fluitier	Middelste bonte specht	Wielewaal
Geelgors	Nachtegaal	Winterkoning
Gekraagde roodstaart	Nachtzwaluw	Witbandkruisbek
Gele kwikstaart	Noordse stern	Witte kwikstaart
Geoorde fuut	Oehoe	Witwangstern
Glanskop	Oeverloper	Woudaap
Goudhaan	Oeverpieper	Zeearend
Grasmus	Oeverwaluw	Zwarte mees
Graspieper	Ooievaar	Zwarte ooievaar
Graszanger	Orpheusspotvogel	Zwarte roodstaart
Grauwe kiekendief	Paapje	Zwarte specht
Grauwe klauwier	Pestvogel	Zwarte stern
Grauwe vliegenvanger	Pimpelmees	Zwarte wouw
Griel	Poelruiter	Zwartkop
Groene specht	Porseleinhoen	Zwartkopmeeuw
Groenling		

Info tabel: Ingekorte lijst van de vogelsoorten van de Conventie van Bern bijlage II. Deze lijst is ingekort door alleen die vogels op te nemen die volgens de Atlas van de Nederlandse Broedvogels (Nederlandse Fauna serie deel 5 uit 2002) en de Avifauna van Limburg (uit 2006) in Nederland broeden. Dwaalgasten en overwinteraars zijn derhalve niet vermeld.

Tabel B. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren <i>landzoogdieren</i>	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreeppad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker		wolf
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren <i>vleermuizen</i>	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimperlblaauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestart
	pimperlblaauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblaauwtje		grijze grootoorvleermuis
	zilverstreephooibeestje		grote hoefijzerneus
Haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laatvlieger
Libellen	mercuurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel		mopsvleermuis
	gaffellibel		noordse vleermuis
	gevlekte witsnuitlibel		rosse vleermuis
	groene glazenmaker		ruige dwergvleermuis
	noordse winterjuffer		tweekleurige vleermuis
	oostelijke witsnuitlibel		vale vleermuis
	rivierrombout		watervleermuis
	sierlijke witsnuitlibel		gewone dwergvleermuis
Nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren <i>zeezoogdieren</i>	walrus
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zee-schildpad, lederschildpad, soepschildpad		Bulrug, gewone vinvis
	gladde slang		bruinvis dwergpotvis
Sporenplanten	geel schorpioenmos		gestreepte dolfijn, gewone dolfijn, gewone spitsdolfijn
	tonghaarmuts		grijze dolfijn
	kleine vlotvaren		kleine zwaardwalvis
Vissen	steur		narwal
	houting		orka
Weekdieren	bataafse stroommossel		tuimelaar
	platte schijfhoren		witflankdolfijn, witsnuitdolfijn
Zaadplanten	liggende raket		noordse vinvis, potvis
	drijvende waterweegbree		butskop
	groenknolorchis		dwergvinvis
	kruipend moerasscherm		griend
	zomerschroeforchis		spitsdolfijn van gray
			witte dolfijn

Tabel C. “Overige Soorten” onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Zoogdieren		
Aardmuis*	Waterspitsmuis	Donker pimpernelblauwtje
Boommarter	Wezel**	Duinparelmoervlinder
Bosmuis*	Wild zwijn	Gentiaanblauwtje
Bunzing**	Woelrat*	Grote parelmoervlinder
Damhert	Amfibieën	Grote vos
Das	Alpenwatersalamander	Grote vuurvler
Dwergmuis*	Bruine kikker*	Grote weerschijnvlinder
Dwergspitsmuis*	Gewone pad*	Iepenpage
Edelhert	Kleine watersalamander*	Kleine heivlinder
Eekhoorn	Meerkikker*	Kleine ijsvogelvlinder
Egel*	Middelste groene kikker*	Kommavvlinder
Eikelmuis	Vinpootsalamander	Pimpernelblauwtje
Gewone bosspitsmuis*	Vuursalamander	Sleedoornpage
Gewone zeehond	Reptielen	Spiegeldikkopje
Grote bosmuis	Adder	Veenbesblauwtje
Grijze zeehond	Hazelworm	Veenbesparelmoervlinder
Haas*	Levendbarende hagedis	Veenhooibeestje
Hermelijn**	Ringslang	Veldparelmoervlinder
Huisspitsmuis*	Vissen	Zilveren maan
Konijn*	Beekdonderpad	Libellen
Molmuis	Beekprik	Beekkrombout
Ondergrondse woelmuis*	Elrits	Bosbeekjuffer
Ree*	Europese rivierkreeft	Donkere waterjuffer
Rosse woelmuis*	Gestippelde alver	Gevlekte glanslibel
Steenmarter	Grote modderkruiper	Gewone bronlibel
Tweekleurige bosspitsmuis*	Kwabaal	Hoogveenglanslibel
Veldmuis*	Dagvlinders	Kempense heidelibel
Veldspitsmuis	Aardbeivlinder	Speerwaterjuffer
Vos*	Bosparelmoervlinder	Kevers
	Bruin dikkopje	Vliegend hert
	Bruine eikenpage	

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn.

Tabel D. “Overige Soorten” onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Planten		
Akkerboterbloem	Groene nachtorchis	Roggelelie
Akkerdoornzaad	Groensteel	Rood peperboompje
Akkerogentroost	Groot spiegelklokje	Rozenkransje
Beklierde ogentroost	Grote bosaardbei	Ruw parelzaad
Berggamander	Grote leeuwenklauw	Scherpkruid
Bergnachtorchis	Honingorchis	Schubvaren
Blaasvaren	Kalkboterbloem	Schubzegge
Blauw guichelheil	Kalketrip	Smalle raai
Bokkenorchis	Karhuizeranjer	Spits havikskruid
Bosboterbloem	Karwijselie	Steenbraam
Bosdravik	Kleine ereprijs	Stijve wolfsmelk
Brave hendrik	Kleine Schorseneer	Stofzaad
Brede wolfsmelk	Kleine wolfsmelk	Tengere distel
Breed wollegras	Kluwenklokje	Tengere veldmuur
Bruinrode wespenorchis	Knollathyrus	Trosgamander
Dennenorchis	Knolspirea	Veenbloembies
Dreps	Korensla	Vliegenorchis
Echte gamander	Kranskarwij	Vroege ereprijs
Franjegtiaan	Kruiptijm	Wilde averuit
Geelgroene wespenorchis	Lange zonnedaauw	Wilde ridderspoor
Geplooid vrouwenmantel	Liggende ereprijs	Wilde weit
Getande veldsla	Moerasgamander	Wolfskers
Gevlekt zonneroosje	Muurbloem	Zandwolfsmelk
Glad biggenkruid	Naakte lathyrus	Zinkviooltje
Gladde zegge	Naaldenkervel	Zweedse kornoelje
	Pijlscheefkalk	

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
  - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
  - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
  - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Provinciale Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor plannen die vallen onder hun bevoegdheid (plannen van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies..

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel E worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel E. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).

Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van: volksgezondheid en openbare veiligheid	X	X	X
	veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk).

De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Overgangsrecht

In de Wnb (artikel 9.4) is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Beschermde Natuurmonumenten hebben vanaf inwerkingtreding van de Wnb niet langer een beschermde status. Daardoor zijn deze gebieden alleen nog ruimtelijk beschermd (Barro, bestemmingsplannen).

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen (negatieve) negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoet een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. (06) 30 04 88 84
E. mattijs.scholten@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2016

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.